

Nenávistný projev neboli hate speech

Co to je hate speech?

Nenávistný projev nebo také hate speech je definován slovníkem [Cambridge](#) jako „*veřejný projev, který vyjadřuje nenávist nebo podporuje násilí vůči osobě nebo skupině na základě rasy, náboženství, pohlaví nebo sexuální orientace.*“¹

Takovým projevem mohou být nejenom slovní či textová vyjádření, ale i chování nebo gesta. Na akademické půdě k němu může docházet jak mezi studenty navzájem, tak mezi vyučujícími/zaměstnanci či mezi vyučujícím/zaměstnancem a studentem.

Každý člen/ka akademické obce se podílí na vytváření bezpečného a respektujícího prostředí bez nenávistných projevů. Masarykova univerzita, stejně tak Lékařská fakulta (dále jen LF MU), nenávistné projevy netoleruje. Dbá na práva studujících a vyučujících/zaměstnanců na půdě univerzity a zajišťuje bezpečné a důstojné prostředí pro rozvoj a spolupráci.

Kde se s hate speech můžete potkat?

S hate speech se můžete setkat prakticky kdekoliv, ať už ve škole, na ulici nebo doma za počítačem. Právě internet je v současnosti nejčastějším prostředkem k šíření nenávistných výroků.

Kde začíná a končí svoboda slova?

LF MU si zakládá na dodržování základních lidských práv a svobod a ochraně jak studentů, tak zaměstnanců fakulty. Zákony, univerzitní a fakultní předpisy tak zaručují svobodu projevu. Svoboda projevu ovšem není a nemůže být bez limitu. Zde platí citát filozofa Johna Stuarta Milla: „*svoboda jednoho končí tam, kde začíná svoboda druhého.*“ Někdy tak může dojít k situacím, kdy projevy zasahují až příliš do svobody druhého člověka. Tyto projevy pak nepožívají ochrany a je potřeba proti nim bojovat a zamezit jim.

---

¹ CAMBRIDGE DICTIONARY. *Hate speech*. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/us/dictionary/english/hate-speech>

Příklady toho, co je a co není v pořádku:

1. *Pepa je podle mě nešikovnej, hloupej a neumí se chovat.*

✓ Toto možná není hezké prohlášení, ale je to názor jednotlivce, na který má právo.

2. *Skupina Y (kam patří Pepa) je přítěží pro lidstvo, protože všechny okrádá a terorizuje a měla by být vyhlazena tím nejhorším způsobem.*

✗ Toto není v pořádku! Vyjádření útočí svým sdělením na skupinu a podporuje její poškození.

V případě projednávání toho, co ještě spadá do svobody projevu a co už ne se můžete řídit jednoduchým testem: Zasahuji svým výrokiem již do svobody někoho jiného? Pokud ano, může ho to nějak ovlivnit nebo poškodit?

V případě, že tomu tak je, tak dávejte pozor! Za takového projevu je možné se dostat před disciplinární komisi nebo dokonce před soud! Proto si na ně dávejte pozor.

V případě, že se bude jednat o mírnější projev hate speech související s fungováním na půdě univerzity, může se tímto prohřeškem zabývat Disciplinární komise LF MU. Takovýto projev totiž lze kvalifikovat jako disciplinární přestupek netolerantního hrubého jednání. Disciplinární komise může na základě míry prohřešku navrhnout děkanovi dokonce Vaše vyloučení ze studia.

V horším případě může být Vaše chování klasifikováno podle zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku jako trestný čin. V tomto případě se jedná o „protiprávní jednání, které naplňuje skutkové podstaty trestného činu a jeho pohnutkou je apriorní nenávisť pachatele vyplývající z příslušnosti oběti útoku k určité rase, národnosti, etnické skupině, náboženství, třídě či jiné sociální skupině.“² Patří sem například otevřené vyjadřování odsuzujícího postoje projevujícího nenávisť, vyzývání k útoku nebo podporování teroristického útoku na nějaké skupiny či na jiný národ. V případě odsouzení soudem můžete za nenávistné projevy dostat například pokutu, trest veřejně prospěšných prací nebo můžete dokonce skončit ve vězení.

Na koho se můžete obrátit v případě objevení nenávistného projevu?

V případě, že jste se o něčem takovém dozvěděli či se Vás samotných daný projev dotýká, můžete podat oznámení či stížnost ochránci/ochránkyni práv MU nebo podat podnět k zahájení disciplinárního řízení děkanovi fakulty. V případě, že máte za to, že došlo k porušení trestního zákoníku se můžete obrátit s trestním oznámením na policii nebo státní zastupitelství.

---

² HERZEG, J. *Trestné činy z nenávisťi*. Praha, 2008, s. 11.

Trestné činy podle zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku:

§ 352 Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci

Pokud vyhrožujete skupině osob/jednotlivci usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením značné škody nebo použijete násilí proti osobám kvůli jejich původu, můžete skončit ve vězení (max. 3 roky).

§ 353 Nebezpečné vyhrožování

Pokud jinému vyhrožujete smrtí, těžkou újrou, a to takovým způsobem, že to vzbuzuje důvodnou obavu, můžete dostat trest odnětí svobody (max. 1 rok).

§ 354 Nebezpečné pronásledování

Pokud někoho dlouhodobě pronásledujete, vytrvale ho kontaktujete přes internet nebo mu vyhrožujete ublížením na zdraví, hrozí vám vězení (max. 3 roky).

§ 355 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob

Pokud budete veřejně hanobit jiný národ, rasu, náboženství či politické názory, můžete skončit ve vězení (max. 3 roky).

§ 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod

Pokud podněcujete k nenávisti vůči některému národu, rase, náboženství, třídě nebo jiné skupině, můžete skončit za mřížemi (max. 3 roky).

§ 403 Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka

Založení, podpora a propagace hnutí, které otevřeně hlásá náboženskou, národnostní či jinou nenávist, se trestá odnětím svobody (max. 10 let).

§ 403a Šíření díla k propagaci hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka

Pokud vyrobíte, dovezete, zprostředkujete nebo prodáte ve velkém množství díla, které souvisí s podporou hnutí potlačující lidská práva, můžete být potrestáni vězením (max. 6 let).

§ 404 Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka

Pokud budete veřejně projevovat sympatie k hnutí, které je zaměřené proti lidským právům, hrozí vám odnětí svobody (max. 3 roky).

§ 405 Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia

Pokud budete veřejně popírat, schvalovat nebo ospravedlňovat genocidu či jiné válečné zločiny, můžete skončit ve vězení (max. 3 roky).

Materiály pro více informací:

JORDA, O. *Stíhání a trestání nenávistných projevů*. Praha, 2022. Diplomová práce. Policejní akademie České republiky v Praze, Fakulta bezpečnostního managementu, Katedra veřejného práva. Dostupné z: <https://katalog.polac.cz/Record/POLAC.119754>

Chylíková, V. *Nenávistné trestné činy páchané na sociálních sítích*. Brno, 2022. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Dostupné z: https://is.muni.cz/auth/th/b8v6j/Nenavistne_trestne_ciny_pachane_na_socialnich_sitich_Veronika_Chylikova.pdf?info=1

[ABRAHÁMOVÁ, V. *Nenávistné výroky na internetu ve světle článku 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod*. Brno, 2023. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Dostupné z: https://is.muni.cz/auth/th/vx7n5/Nenavistne_vyroky_na_internetu_ve_svetle_clanku_10_Umluvy_o_ochrane_lidskych_prav_a_zakladnich_svobod..pdf?info=1](https://is.muni.cz/auth/th/vx7n5/Nenavistne_vyroky_na_internetu_ve_svetle_clanku_10_Umluvy_o_ochrane_lidskych_prav_a_zakladnich_svobod..pdf?info=1)